

Den stationære læser sidder oppe under loftet og registrerer hurtigt og nemt grisenes ørechips, mens de flyttes i stalden.

Styr på grisene med nye øremærker

En højfrekvens sender gør, at chippen kan læses på lang afstand - man skal ikke bruge en håndlæser, der skal føres hen over hvert enkelt dyr.

FOTO VIDENCENTER FOR SVINEPRODUKTION

Nyt elektronisk øremærke - PigTracker - med UHF-teknologi giver en sikker identifikation og sporing af grise i svineproduktionen. Nyheden er den lange læseafstand og mulighed for at aflæse mange dyr på én gang

ANETTE ECKHOLDT
FREELANCEJOURNALIST

PigTracker handler ikke alene om sporbarhed, men også om at få en nem, sikker og så vidt muligt automatiseret dataopsamling af grisene - ikke mindst i store besætninger med flere enheder. Videncenter for Svineproduktion har sammen med firmaet Prosign, RF-Labeltech, Teknologisk Institut og Tracecompany gennem de seneste tre år arbejdet på at udvikle nye elektroniske øremærker, som nu er testet i fem besætninger.

- Udgangspunktet for at udvikle mere intelligente øremærker er, at vi gerne vil

vide mere om den enkelte gris. Gennemsnitsalderen ved slagtning var i vores testbesætninger 170 dage. 23 procent af grisene var imidlertid færdige før 160 dage og 20 procent efter 180 dage, forklarer dyrlæge Niels Peter Baadsgaard, Videncenter for Svineproduktion og understreger, at en sådan spredning er utilfredsstillende.

Det handler om økonomi, og svineproducenterne vil gerne vide mere om, hvordan man kan mindske denne variation.

Den store spredning i grisenes vækst rejser imidlertid også spørgsmål om effekten af medicinske behandlinger, om man har værktøjerne til at opdage, hvornår det er, det går godt eller skidt for et dyr. Endelig giver den store spredning i væksten også problemer ved sektioneret drift.

Svarene på spørgsmålene forventes at kunne findes ved nemt og billigt at kunne spore de enkelte dyr. Inspirationen til elektroniske øremærker er hentet i industrien, hvor man har lang tradition for at lave elektronisk lagerstyring - oprindeligt gennem stregkoder og i dag også ved hjælp af elektroniske chips.

- Fordelen ved en chip er, at man i modsætning til stregkoder kan læse den på lang afstand, og at der kan læses flere af gangen. Og så går den heller ikke helt så nemt i stykker som en stregkode placeret i dyrets øre, siger Niels Peter Baadsgaard.

Udvikling af gammel teknologi

Elektroniske chips bruges allerede i både kvæg- og fårebesætninger over hele verden. Her anvender man en teknologi med en lav frekvens, som har en kort læseafstand, der kan læses gennem kropsvæv. Derudover kan man kun læse ét dyr af gangen. I Videncenter for Svineproduktion har man testet en højfrekvent chip, der kan læse flere dyr af gangen og på lang afstand. I projektet har man fundet frem til, at en placering af en stationær læser i loftet, i de gange grisene benytter, når de flyttes mellem staldene, er optimal. Ved den stationære læser er afstanden omkring

2 meter og ca. 80 cm med en håndholdt læser.

- Andre brancher har udnyttet denne teknologi med stor gevinst. Når sundhedssektoren, Coca Cola, store supermarkeds-kæder og andre kan tjene penge på det, hvorfor så ikke også anvende teknologien i landbruget, spørger Niels Peter Baadsgaard og fortsætter:

- Ved at lægge os i slipstrømmen af de andre industrier, der bruger højfrekvensteknologi, kan vi få gavn af den rivende udvikling, der foregår og den faldende pris på teknologien. En sådan udvikling ser vi ikke i lavfrekvensteknologien, der i dag anvendes hos kvæg og får. Af samme grund viser fåreavlere i blandt Skotland og New Zealand stor interesse for højfrekvensteknologien - det vil være en stor hjælp i det daglige arbejde i de store besætninger, hvis de ikke skal have fat i hvert enkelt dyr for at registrere dem. De er imidlertid bundet af internationale krav til ørechips, som alle kvæg- og fåreavlere er underlagt. Disse krav foreskriver, at man anvender den lavfrekvente teknologi.

Sidegevinster

Vejning af grisene med automatisk registrering af vægt og grisens nummer samt kobling mellem besætnings- og slagterioplysninger er nogle af de sidegevinster Niels Peter Baadsgaard peger på. Som en del af projektet har man på slagteriet i Herning koblet læsningen af grisens nummer med hængejernsnummeret på slagtebåndet. Derved kobles oplysninger fra kødkontrollen og kødprocenter til de oplysninger, man i forvejen har om de enkelte dyr ude i produktionen. Udfordringerne har indtil nu været at få øremærket til at holde gennem hele grisens vækstperiode, så man kan få en sikker aflæsning, når grisen ankommer. Derudover mistes nogle mærker, når grisens børster fjernes.

Hvorfor begrænse sig til sporing af gri-

sene i stalden? Medarbejdernes forskellige jobfunktioner i stalden kan ifølge Niels Peter Baadsgaard også nemt registreres med et sådant system.

Næste skridt

- Hvis viljen er der, kan vi komme i gang i løbet af et halvt års tid. Det elektroniske mærke er nu i handelen og koster 5,25 kr. stykket plus prægning, oplyser Niels Peter Baadsgaard.

Teknologien er altså klar, øremærket er

Dyrlæge Niels Peter Baadsgaard, Videncenter for Svineproduktion.

godkendt af myndighederne, og producenter med avlsbesætninger vil gerne have den nye teknologi. Når der alligevel endnu ikke er gang i anvendelsen, skyldes det bl.a., at systemet skal kobles sammen med de managementsystemer, man allerede bruger i svineproduktionen. Dette er nu muligt, men det har selvfølgelig taget tid at udvikle systemerne til det.

- Lige nu mangler vi at få automatiseret koblingen mellem grisens visuelle nummer og det unikke nummer, som kodes ind i selv chippen. Når dette er på plads, så er kørebanelen klar, siger Niels Peter Baadsgaard.

Det er nu muligt at anvende en smartphone som håndholdt læser til de elektroniske øremærker, og det nedsætter ifølge ham startomkostningerne betydeligt. ■

Se anvendelsen af PigTracker i stalden
www.youtube.com/søg/pigtracker